Kraków Miastem Literatury UNESCO!

2013-10-22

Po trzech latach starań Kraków uzyskał tytuł Miasta Literatury UNESCO! Decyzja o jego przyznaniu dotarła w poniedziałek (21 października) do Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego. Jesteśmy pierwszym w Europie kontynentalnej i siódmym miastem na świecie noszącym ten zaszczytny tytuł (obok Edynburga, Melbourne, Iowa City, Dublina, Reykyaviku i Norwich)!

„Dziś w Krakowie rozpoczęliśmy jeden z największych festiwali literackich w Polsce – festiwal Conrada. Dziś też dotarła do mnie – co prawda spodziewana od jakiegoś czasu – ale w końcu oficjalna wiadomość o ty, że Kraków został Miastem Literatury UNESCO!" – ogłosił w poniedziałek (21 października) Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski podczas specjalnego spotkania z dziennikarzami.

„Mam przyjemność poinformować, że po skrupulatnej analizie wniosku przygotowanego przez Miasto Kraków oraz po wzięciu pod uwagę przychylnej opinii Polskiej Komisji ds. UNESCO, Dyrektor Generalna Irina Bokova zdecydowała o przyjęciu Krakowa do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie literatury" – napisał w liście, do Prezydenta Jacka Majchrowskiego, Francesco Bandarin – Zastępca Sekretarz Generalnej UNESCO ds. Kultury.

O prestiżu wyróżnienia, które otrzymał Kraków świadczy m.in. fakt, że grono Miast Literatury UNESCO jest jak do tej pory stosunkowo wąskie: przyznawany od 2004 r. tytuł otrzymywały dotąd duże ośrodki miejskie – Edynburg, Melbourne i Dublin – ale też mniejsze, jak historyczne brytyjskie Norwich czy tętniące przedsiębiorczością i znane ze stanowego uniwersytetu amerykańskie Iowa City. Kraków będzie drugim w tym ekskluzywnym gronie (obok Reykjavíku) miastem nieanglojęzycznym, i pierwszym w Europie kontynentalnej.

By zostać Miastem Literatury UNESCO, kandydujący ośrodek musi spełniać szereg warunków, odnoszących się do jakości i różnorodności inicjatyw miejscowych wydawców, roli szeroko pojętej literatury w codziennym życiu mieszkańców, bogactwa festiwali i wydarzeń literackich, a także obfitości księgarni, bibliotek i innych instytucji związanych z książką i dbających o tę część cywilizacyjnego dorobku. Ważne jest również zaangażowanie mediów i tworzenie ambitnych programów rozwoju – wszystkie miasta mające „tematyczne" tytuły przyznawane przez UNESCO (jak Miasta Filmu, Miasta Muzyki czy Miasta Designu) tworzą światową Sieć Miast Kreatywnych (Creative Cities Network).

Krakowska aplikacja, której początki sięgają 2011 r., uzyskała pozytywne opinie właśnie dzięki podkreśleniu harmonijnego współistnienia wszystkich tych elementów i zarysowaniu śmiałych planów na przyszłość. W wyniku ich realizacji Kraków ma stać się nie tylko skarbnicą dziedzictwa literatury, którym już przecież jest – to przecież tutaj 500 lat temu ukazały się pierwsze książki wydrukowane w języku polskim: *Historyja umęczenia Pana naszego Jezusa Chrystusa* (anonim., 1508) i *Raj duszny*(Biernat z Lublina, 1513) – ale i miastem, dla którego książka stanie się motorem rozwoju poprzez rozwój przemysłów kreatywnych i współpracę wszystkich środowisk związanych z literaturą: pisarzy, poetów, krytyków i naukowców, ale także księgarzy, wydawców, przedstawicieli mediów, firm

IT i inwestorów. Pierwszy precedens dokonał się właśnie przy okazji tworzenia krakowskiej aplikacji: w tym procesie wzięło udział i zgodnie współpracowało kilkadziesiąt instytucji – państwowych i miejskich, prywatnych i pozarządowych – mających swoją siedzibę w Krakowie, zaś całość prac, podobnie jak wiele wydarzeń literackich w mieście, koordynowało Krakowskie Biuro Festiwalowe.

Poparcia dla starań Krakowa o tytuł Miasta Literatury UNESCO udzielili: m.in. Adonis, Zygmunt Bauman, Susan Bernofsky, Marek Bieńczyk, Anders Bodegård, Wiera Burłakowa, Roberto Calasso, Andrej Chadanowicz, Stefan Chwin, Bei Dao, Duo Duo, Peter Esterházy, Janusz Głowacki, Juan Gelman, Namita Gokhale, John Gray, Manuela Gretkowska, David Grossman, Julia Hartwig, Miriam Van hee, Jane Hirshfield, Eva Hoffman, Ryszard Krynicki, Michael Krüger, Fleur Jaeggy, Hatif Janabi, Mario Vargas Llosa, Richard Lourie, Alain Mabanckou, Alberto Manguel, Eduardo Mendoza, Herta Müller, Uładzimir Niaklajew, Amos Oz, Brian Patten, Orhan Pamuk, André Rouillé, Janusz Rudnicki, Steve Sem-Sandberg, Ben Shalev, Anna Schloss, Zadie Smith, Gary Snyder, Matteo Terzaghi, Jeanette Winterson, Adam Zagajewski.

Szczególne wsparcie dla starań Krakowa wyraziła w ostatnich miesiącach swojego życia laureatka literackiej Nagrody Nobla Wisława Szymborska.

Oficjalne wsparcie dla starań Krakowa wystosowały również miasta partnerskie Krakowa: Solura, Zagrzeb, Dublin, Edynburg, Wilno, Budapeszt, Bratysława, Orlean, Rochester, Norymberga, Rzym, Wiedeń, Lipsk, Ostrawa i Mediolan, członkowie Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w dziedzinie literatury: Norwich, Melbourne, Iowa City, Reykjavik, miasta aplikujące do Sieci: Neapol, Praga, Lwów i Vancouver, a także miasta posiadające wieloletnie tradycje literackie i stawiające na literaturę w strategiach rozwoju kulturalnego: Bratysława, Madryt, Stavanger i Bruksela.

Ponadto, wsparcie dla Krakowa zadeklarowali:

Przewodniczący Polskiego Komitetu ds. UNESCO prof. dr hab. Andrzej Rottermund oraz Sekretarz Generalny Polskiego Komitetu ds. UNESCO, prof. dr hab. Sławomir Ratajski, Dyrektor Instytutu Książki Grzegorz Gauden, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr hab. Karol Musioł, Prezes Polskiego PEN Clubu Adam Pomorski, a także przedstawiciele międzynarodowych instytucji literackich: przewodniczący Rady International Cities of Refuge Network (ICORN) Peter Ripken oraz prezydent PEN International John Ralston Saul.

Dodatkowe informacje o tym, dlaczego Kraków zasłużył na tytuł Miasta Literatury UNESCO można znaleźć TUTAJ